Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Capvt I.

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

DISPUTATIO I.

De Necessitate Incarnationis.

Quæ de Incarnationis necessitate, de qua imo loco S. Thomas disputat, cum facilia sint, a nobis omittentur; quæ vero ad Incarnationis possibilitatem vel existentiam in disputatione de unione hypostatica reponunt, ibi ex commodo tractari atque explicari poterunt, et ideo nos, imo loco agemus de necessitate Incarnationis, de qua inquit Thomas ex 2 vbi quærit: an necessarium fuerit ad reparationem generis humani Verbum Dei incarnatum, et respondet fuisse necessarium, quatenus a adeo ut Deo pro nostris peccatis efficiens et digne satisfaceret quanto a quantitatem Verbi Incarnatio fuerit necessaria ad satisfaciendum Deo pro nostris peccatis, ento et ex 3 plex, imo an fuerit necessaria ad redimendum stricte hominem, quæ ex idem est: an fuerit necessaria ad obligandum Deum ex Justitia commutativa ut acceptaret satisfactionem pro nobis a Christo oblatam, vel ut pro satisfactione iam acceptata nobis remissionem peccatorum tribueret, sicut venditor accepto pretio ex Justitia commutativa rem emptam tenetur reddere emptori. 2do an fuerit necessaria ad satisfaciendum obligari Justitia quam obligarem hoc velut Christo haberet respectu Dei. 3tio an fuerit necessaria ad tollendum de digno ratam pœnam æternam ex peccato in nobis relicto, hominem vero solutio pendet ex ys an Deus possit obligari ex Justitia rigorosa quæ commutativa: an peccatum hat infinitam gravitatem: an quis hoc possit digne satisfacere pro suo peccato: an valor operum Christi quantus satisfecerit ut infinitus. ha a difficultates pendent a multis alys e quibus nonnullas etiam examinare oggerit ac proinde primum de his e reliquis modo enumeratis agemus in hac disputatione, postea vero controversia circa necessitatem Incarnationis propositæ discutienda erunt.

CAPUT I.

Utrum Deus possit creaturæ obligari ex Justitia rigorosa.

Pro diligentia proponita controversiæ negoniendum est Justitiam rigorosam, ut ille ex tractatu de Justitia anno superiore tradita, est virtutem illam cuius violatio est injuria proprie dicta et per se loquendo inducit obligationem restituendi, ac proinde eadem controversia fere coincidet cum illa: utrum in Deo sit Justitia proprie dicta. ea eo quod si aliquis sit ex Justitia obligari, Justitia sit et in illo, nec Justitia sit et in illo qui ex eadem virtute obligari non potest.

Dicendum

Dicendum c. a. Deum n. poc creature obligari ex Iustitia rigorosa, in pari proportione videntur cum Bonaventura in 4 dist. 46 q. ij. ille c. absolute negat Iustitiam ce in Deo quoad debitum, Iustitia a. proprie dicta e obligatio ex ea provenuns creditori, vt jd ex dictis anno superiori, gravem dubij, eandem doctrinam tradit Lessij lib. 2 de Iustitia cap. 4 num. 2, atque in j partem disp. 85 c. 2 e disp. 86 c. 2 e 3 e in jnam 2ae disp. 223 c. 2 vsq. ad finem, e in 3tiam partem disp. 8 a c. 5. Iuligen tom. 2 in 2dam 2ae disp. 5 dub. 2 e alibi qui negant in Deo ce Iustitiam proprie dictam. nra a. propositio e vera. Suarez tom. j in 3tiam partem disp. 4 sect. 5 e in opusculo disp. de Iustitia Dei sect. 2 a num. 27 e alios recentiores.

Pbr. ratio: ga si Deus jet obligari creature ex Iustitia rigorosa sequit Deum ce egrem alicuius imperfectionis, sed hoc e falsum &c. Maior pt. ga Deus citraliter e ens perfectissimum nec ens quod ñ jt aliud perfectius excogitari, ato si Deus ret capax alicuius imperfectionis n. ret ens perfectissimum e poet aliquid aliud perfectius excogitari, nempe de Deo e capax oris imperfectionis. Maior pbr: ga si Deus jet creature obligari ex Iustitia rigorosa, sequit a Deo poc separari ralem pro aliquo tempore quarenum Ius nec dominium alicuius creatu, sed nec cuius iuris relinquitur a Deo separali pro tunc existentis in sola creatura. Deus jet ex Iustitia rigorosa creature obligatus, ga obligatio habitua, vt ait no superiore dq. uing, in debitore oritur ex lege existente, in creatore dicuerg debitorem, ga Ius n. ret etiam in debitore obligatio talis Iuris cet desinens a libera voluntate debitoris, sicut degendet a libera voluntate creditoris, ga idem Ius e in creatore ac proinde debitum necessitaret, nec n. stringeret, illa obligatio ge, o vna eadem obligatio, vt patet ex dictis anno superiore, vtag si Deus poet ex Iustitia rigorosa creature obligari Ius illud nec dominium nec cuius Deus ret ex Iustitia creature obligatus pro tunc n. ret in Deo e persequens Deus haberet aliquam imperfectionem moralem cuiusmodi e carere Iure vel dominio alicuius rei, imo Deus jet j. imperfectus etiam physice, ga omis imperfectio moralis supponit in suo esse aliquam imperfectionem physicam.

Dues: etiamsi Deus poet obligari creature nec Iuris in ea existentis n. tn poet separari a Deo Ius nec dominium rei promissa vel rei quia creatura, poet a Deo exigere, ga licet Deus se obligaret ad aliquid prestandum creature ita vt illa ex Iustitia quia creature deberet, ad hoc Deus haberet dominium rei a se promisse e debita, ga sicut in eo indant: in quo Sitis dat equum sembronio v. g: vere Sitis hit dominium equi, ga aliquem n. poet illum dare, ita etiam Deus quando creature dat hoc vel dominium alicuius rei vere hz eandem rei dominium aliquem n. poet equm dare, cum a. sicut voluntas Sitis comparat ad vnum

instans

instans temporis, ita Deg voluntas comparata ad totam æternitatem
indurabiliter eo gd Dei voluntas semper & indurabiliter duret
neq in ipsa aeternitate potest servus a jmo & Deum pro tota æter-
nitate, & nihil Dnus rei a se promissa vel donata, quam Titius pro in-
stanti quo dat equum Sembronio, sit Dno equi quem dat, neq ex eo gd
Deg, ex motentione, do hat voluntatem dandi aliquid creaturæ, si potest
& velle dare, collitor ut tuque Deum n habere dominium rei quam dat, ga etiam
Titig ex proportione gd hat voluntatem dandi equum Sembronio n ptt
habere illam voluntatem, nec in hoc impedit geo nihil Titig hat dominium
equi pro instanti quo dat illum Sembronio.

Idem aliqui respondendo gd Titig pro instanti quo dat equum
Sembronio fit Dno eiusdem equi & vere hat dominium eiusdem equi & pari
modo Chalcopphanes de Deo in casu supraposito, atq ex eiusmodi doctrina
colligant gd ut modo Dng, si suum dominium daret servo, ut ait per se
loquendo, pro eodem instanti dationis esset simul Dng & servus, eo etiam
gd si Deg poet v.g. ex promissione obligari creatura ex historia, adhuc pro
tota æternitate & semper dominium rei promissa retineret, licet domi-
nium eiusdem rei contingeret creaturæ Deus poet fieri servus creaturæ
ita ut simul esset eiusdem creaturæ servus Dng, esset e. vi inquiunt Dng
creaturæ ita vere haberet creatura dominium, esset ac creaturæ servus, ga
esset servus omnino creaturæ a se connecti.

Hæc responsio & doctrinam recentioris & ideo ne forte videat rem
ri diligentiq examinanda e, quantum a illa, ut dat, nisi, in eo prin-
cipio, semper, & Jus vice rei dominium gd quid dat alteri vel in alterum
transfert, pro instanti suo dat vel transfert sit in dante vel transferente
& in accipiente nemo principium exactæ existentiæ cujus & assen-
tem atqat aliaq ostrepentia dissolutionis maximopere nobis inserunt.

Nos igit, ceteris, res sive dominium pro instanti dationis
vel translationis n esse simul in dante vel transferente & in accipiente, ita
pro eodem instanti esse tantum in accipiente, id a plurib ratiib, si fal-
lor, efficacib probabimus.

Primo a doctrina modo tractata est, a priori satis clara ratio;
ga in instanti translationis Juris sive dominij desinit intrinsece ea-
per se pertinens dominium in ipso dante vel transferente & in instanti
translationis Juris & dominij desinit intrinsece dominium in eodem dante
vel transferente & in instanti translationis dominij dominium n & in dante
& per sequens idem & in accipiente, posterior sequentia n indiget probatione
ti vera sint præcedentia requirunt desinere intrinsece & imo n eadem st
& in instantaneis correspondent & n distinguuntur inter se, prior
seq: etiam ptt si verum est Ans: ga servus necessario ad suum & indiget

existia

existia seruantis, ac proinde si in instanti translacionis dominij, caa 3.
seruans dominium in ipso dante desinit intrinsece, necesse e etiam do-
minium in eodem instanti intrinsece desinere, qd cum existeret in
ipso dante, sicut se sol intrinsece desinat in instanti, necesse e etiam
lucem ac lumen a sole seruatum desinere intrinsece in eodem instanti.
Primum, tris itt: voluntas actualis vel habituales retinendi dominium
quam ht dans vel transferens e caa per se seruans dominium in dante,
sed huiusmodi voluntas desinit intrinsece in instanti translacionis domi-
nij & in instanti translacionis dominij desinit intrinsece, e caa per se sers
uans dominium in dante vel transferente. Maior itt: qa dominium e ali-
quid morale, qd sicut n acquiritur nisi per liberam voluntatem volentis
illud acquirere vel accipere, imo nec per se loquendo deperdi, nisi per libe-
ram voluntatem straniam vel opositam nempe nolendi dominium am-
plej retinere aut volendi illud alienare vel transferre in alium, ac proin-
de actualis vel habitualis voluntas retinendi dominium e caa per
se seruans dominium in dante vel transferente, qd a huiusmodi vo-
luntas intrinsece desinat in instanti translacionis dominij, qua e manifes-
tum argi probanda, itt: dum in instanti translacionis dominij ipse dans ht
actualem voluntatem transferendi de facti dominium qd ~~tradit~~ alium,
hec a e stranea voluntati actuali e voluntati habituali retinendi
dominium, sicut idem modus voluntatem n retinendi amplej dominium
aut saltem illi virtute equivalet & eadem voluntas in instanti trans-
lacionis dominij per mi excellentiam intrinsece destruit voluntatem actualem
e habitualem retinendi dominium suam vocat, ac proinde huiusmodi
voluntas actualis e habitualis a ~~qua~~ dominium desinet in seruari
in ipso dante intrinsece desinit in instanti translacionis dominij.

Pues: nemo dat qd n ht, atqui transferens dominium in in-
stanti translacionis eius dominij dat alteri dominium & in eodem instanti
ht in se dominium.

& nemo dat qd n ht neq; ~~ealiter~~ nec virtute, transferens a
dominium, in instanti translacionis dominij dat pijem dominium, tunc
in n ht dominium ~~ealiter~~ sed tm virtute aut caaliter tunc ht domini-
um virtuale e caale, qd a aliqs agens potest dare alteri aliqd ee qd n
ht in se ~~ealiter~~ sed tm vel virtute vel caaliter, itt et tamen aliqs ens
nam Deus creaturis tribuit multiplex ee qd n ~~habet~~ habet ~~ealiter~~ sed tm vir-
tute, e sol inferioribus communicat calorem quem in se n ht pijs virtute
e caaliter, qd q transferens dominium in instanti translacionis ht domi-
nium virtuale vel caale, itt: qa in instanti translacionis dominij pt libere
illum retinere vel habere e transferre in alterum, neq; ipse dans careret
dominio rei in illo instanti nisi ipse vellet illud dare alteri et hanc poram

meritò

merito appellamus dominium virtuale & causale, imo quidem vt illam detin-
guamus a fidei rei dominio, deinde qd secreta pria & virtus aut vis qua eam
qua transferens dominium, id est dominium causare, vel seruare in se
ipso & posse vel causare in alio, ac proinde recte id appellari dominium vir-
tuale & causale, sicut pria cadit in se & in alio calorem cuiusmodi & in sole
vel in subtia ignis appellat calor causalis & virtualis, porro dominium vir-
tuale istiusmodi acceptare omnino fidei fuisse rumata, sicut dominium for-
male, postquam acceptaos eiusdem & negare, acq transferendi idem dominium
in alterum, ex quo est dominium virtuale est vis naa quam dominium
fidei, sicut ears, qua & acceptaos, naa sicut hoc totum qd & acceptaos & secuta
negatio.

Dices rartum: si homo per absolutam Dei potentiam poet inter se
loqui in instanti, sicut potest Angeli, tunc fieri poe vt quis tribueret
alteri rei dominium in instanti & is idem dominium tribueret 3tia
persona in eodem instanti in huiusmodi a. casu qui 3tia persona conca-
ret rei dominium n poet illum retinere in eo instanti, qd retentio
domini supponit dominii habitionem immedte ante precedentem in ipso
retinente, qualis n fuit in illo qui 3tia persona concaret rei dominiu,
ac proinde concaus 3tia persona dominium in ipso instanti concaos
n haberet dominium virtuale & in eodem instanti concaos haberet
fidei rei dominium, ac proinde falsum & qd in instanti translaos domi-
nij n sit fidei dominium in transferente.

Respondeo quidem transferens dominium habere simul fidei rei do-
minium & voluntatem transferendi dominium pro tempore determinato
futuro, vt habere hodie voluntatem transferendi dominium crastina die,
sicut qui fit testamentum habet voluntatem transferendi dominium
hereditatis post mortem suam, & cum eadem voluntate habet fidei domini-
um eiusdem hereditatis, pro nullo tn instanti vel tempore antecedenti
mortem testatoris fit translaio dominij hereditatis, sed tm post mor-
tem testatoris, & hunc eam simul cum voluntate transferendi se ha-
benti dominium sufficienter manifestata & accepta & fidei dominium
in eo transferente, ac proinde in casu proposito qui 3tia persona concaret
rei dominium, in instanti concaos n haberet dominium fidei habe-
ret tn dominium virtuale, qd in illo instanti haberet potiam transfe-
rendi & retinendi vel habendi fidei dominium pro eodem instanti, nec tunc
transferens careret fidei rei dominio nisi eiq voluntas dandi alteri
idem dominium interveniret, ato hoc sufficit ad tacem dominij virtualis,
nec ipsum requirit qd dominium fidei immedte ante illud instans
precesserit. qd si dicas: si quis tanquam mandatarius vel procurator alte-
rius tantisdem 3tia persona fidei dominium alicuius rei qd pertinet ad
ipsum

equm manentem, nec tn tunc mandatarius habet illum dominium virtu=
ale. Et talem e dominium virtuale existere in illa sola transferendi
dominium fiale. Et ingrossis si ponimus non dominium virtuale in
sola sola transferendi dominium formale, sed in sola e retinendi vel transferendi
habendi in se dominium fiale. pro illo instanti pro quo transfert, et inde
licimus quando assignimus dominium virtuale existere, si pro reti=
nendi dominium fiale e sola ipsum transferendi sumo e de sola trans=
ferendi idq; aliter a voluntate alterius, quales sola si e in mandatario,
sic quo supra dictum e, ac proinde mirum si est nec in ipso sit virtuale
rei dominium.

Denique ad firmandam rationes ut ante factas adducendum e si dice ne=
gari dominium in retinere dependere a voluntate habituali ipsum reti=
nendi vel habendi, qa si dominium in acquiri dependet a voluntate
accepandi vel habendi & ~~aut~~ in retinere dependet a sola voluntate
habitualiter durante sive a negatione eiusdem voluntatis, quae revocatio fit
per voluntatem abscindendi vel transferendi dominium fiale aut saltem
a negatione voluntatis transferendi in alterum cum dominium, cum e.
secundo dominij tollat per voluntatem transferendi dominium, sequit
manifeste eadem seruatione seu negatione huiusmodi voluntatis, neq e.
absurdum seruatione alicuius rei moralis, cuiusmodi e ius e dominium,
dependere ab aliqua negatione aut eam necessario supponere, negatione
voluntatis transferendi dominium, cum sit necessario stricta cum voluntate
habituali ipsum retinendi et appellari nomine voluntatis habitualis reti=
nendi dominium, cum e. eadem negatio intrinsece denuat in instanti
translationis dominij, sequit eadem seruantem dominium in transferente
aut saltem alicuius, nec tacemus quaestionem de nomine, necessario stup=
ponitur ab eadem seruatione non sufficere, ut per se patet, si ce in in=
stanti translationis dominij hoc n. totum sumat ex eo qd dominium eam sit
ex se indifferens ad manendum et si manendum in transferente et vel in alio,
debet habere aliquid a quo in eo seruet, nihil a. aliud et assignari a quo
seruet, et ideo notandum si porro in referenda et firmanda hac ratione
terminorum illorum esse ne ex intrinseco ~~in~~ assignimus eo modo quo non cor accidi=
endos ce assignemus, nempe ita ut designare intrinsece et mo si ea idem sit
quamvis contra aliter assignant, nemque ita ut designare intrinsece sit ulti=
mo ce, ego a. terminos illos iuxta modo assumendos ce existimo, tum ja aliter
si poet dici in instantaneis idem ce corrumpi et corruptum ce aliquid res est
fiendo eam e corrupta, tum ja alias rationes quas hic adferre alienum est,
verum ne recedamus a communi modo loquendi uno ut cum oibus loquamur sic uno
verbo ita ratio proponi et: in instanti translationis dominij si e ea seruans
dominium in transferente, qa tunc e voluntas transferendi dominium

opposita

opposita et extranea eae servante dominium in eodem transferente, vt stat ex supra jactis; nec duo opposita vel extranea simul esse possunt &, in instanti translationis dominij ipsum dominium non est in transferente, sed in solo accipiente.

Ex dictis 2. colligitur, pro instanti translationis dominij rei esse in transferente posse non proximam seu remotam destruendi res quae possunt esse eidem dominium virtuale. Id etiam aliqua ratione, vt dici solet, dominium non quidem rei seu ipsius domini solus, quatenus est potestas proxima disponendi de ipso dominio solo, sicut dominium solum dictum simpliciter est potestas proxima de ipsa re.

Ex his patet doctrina a nobis supra tradita, qua si Deus daret homini transferendi vnum alterum in instanti certum aliquem gradum caloris vi gradum & cui gradui caloris alligasset dominium equi vt Bucephali, ita vt vellet dominium Bucephali esse in illo vno solo quem habent totum gradum caloris, tunc profecto dominium Bucephali in instanti translationis gradus caloris & dominij illi alligati non esset simul in dante & accipiente seu tm in accipiente. Et similiter de facto dominium rei in instanti translationis non est simul in dante & accipiente, sed tm in accipiente. Concipiatur verum sit his, facile patet; qa de facto voluntas transferendi dominium rei fuit, tunc faceret voluntas transferendi gradum caloris &, neq. est assignari ratio cur de facto voluntas transferendi dominium rei non possit illud transferre, sicut si eam illo miraculoso transferret gradum caloris & dominium Bucephali illi alligatum, dominium s. rei ex aliquo morale, ac proinde nihil qd resistere quo dominij in instanti eodem modo illud transferatur quam in eam supraponto transferret gradus caloris dominium Bucephali alligatum & sicut voluntas transferendi gradum caloris ita transferret dominium Bucephali, cum eodem dominium in instanti translationis non est in transferente sed tm in accipiente, similiter de facto dominium rei ita transfert a voluntate transferendi vt pro instanti translationis tm sit in accipiente non in transferente. Nos patet; qa nulla est implicantia in illa alligatione dominij Bucephali, in gradum caloris &, nec in translatione eiusdem gradus, qua supponitur poc. fieri per absolutam Dei potentiam, stante illo gradu nunquam sit nec esse possit nisi in vna persona.

Tertio patet; qa si dominium pro instanti translationis est in transferente sequeretur & transferens posset independenter a voluntate accipientis in nostra illam a bro peccato injustitiae pro isto instanti translationis vti rei cuius dominium transferre, sed hoc est falsum &c. Minor patet; qa ora stricta rei alienae stra voluntatem Dei est peccatum iniustitiae, vt stat ex dictis anno superiore, ille a. vsq rei, de qua supra nutem est in maiore, vt supponit ea stra voluntatem accipientis, qui verè etiam ex

secessione

cessione aduersariorum hꝛ rei dominium ē sequenter ē Bno. Seg.
ma: ptꝫ: qꝰ dominium rei ē pna disponendi pro libito in oem rem ab
inuestita, sed transferens dominium in instanti translacois hꝛ rei domi-
nium, vt docent aduersarij ⊖ transferens n peccat vtra iustitiam ex eo
qꝰ pro instanti translacois vtra voluntatem accipientis vbal. re, sicut
ex eo patet qꝰ accipiens hꝛ rei dominium n peccaret vtra iustitiam
vtendo eadem re pro instanti translacois vtra voluntatem transferentis,
ac proinde trahens matrimonium si in instanti, quo per suum sensum
trahit matrimonium, moreꝫ delectaret se fornicae apprehensa vel
apprehenderet fornicari in illo instanti si ēt possibile, etiamsi id fieret
ex cognitione nepponente ipsum matrimonium, cuius ~~tunc~~ modi ēt cognitio
quam repugneret obliuitas delectandi de fornicae in rem ringis, talis ē
cognitio n impediret quo minus in ~~qua~~ suo reatu ptcit matrimonium
in instanti, quo matrimonium trahit, verē hꝛ dominium sui corporis
etiamsi alter iurex hꝛ dominium illius, vt docet S. Paulus, ex hisce se-
quitur similiter volentem castitatem aut paupertatem n peccare vtra votu
vel religionem etiamsi in instanti volendi peccet vtra ~~castitatem~~ castitatem
vel independenter a voluntate superioris velit disponere de alegua
re etiam ex collatione nepponente rem et aliquid prius natura.

Responderi id transferentem dominium in instanti translacois
id de licite vti re cuius hꝛ dominium, licet hꝛ ipse rei dominium, impe-
dit tn ne licite vtatur re, qꝰ ei dominium ē etiam in accipiente.

2 Sed vtra ē qꝰ accipiens rei dominium in instanti translacois
pot vti re, qꝰ licet dominium sit etiam in dante, vt volunt aduersarij,
n tn inde impedit accipiens quo minus ipse hꝛ dominium eiusdem rei,
sed res ex seipsa accipiens hꝛ rei dominium impedit dans quo minus etiam
ipse hꝛ in instanti translacois idem dominium. Et sicut accipiens in
instanti translacois licite vti re, ita etiam et ipse dans, imo meorent
me cur dans pot tunc licite vti re, cum ipse, si hꝛ dominium in in-
stanti translacois, verē hꝛ illud independenter ab accipiente, et accipiens
hꝛ dependenter ab ipso dante.

Quarto ptꝫ: qꝰ impleat dominium vnius ē eiusdem rei indi-
uisibiliter simpliciter ē simul tempore in duabus personis ⊖ etiam impleat
dominium vnius ē eiusdem rei indiuisibiliter accepta ē simul pro uno
instanti, et ipsorum in duabus personis ē per sequens dominium pro instanti
translacois n ē simul in transferente ē accipiente sed tn ē in accipiente.
Ans ptꝫ: qꝰ n dominium vnius ē eiusdem rei ēt simul tempore in duabus
personis sequeret vtra iustitiam eaedem res quod vnum rei impedi ab
altera persona, ē n poterit iuste impediri ipsum a. po. qꝰ altera persona ~~iuste~~
iuste dominium qꝰ habebat pot de re prohibite ueo disponere, etiamsi dispositio

impediret

impediret alterum eadem volentem uti eadem re; n poet a. iuste impedi
qa qui sit dominium rei simul sit res ipse volenti rem sua impe=
diat, ac proinde existia dominij eiusdem rei in duabus personis pro eodem
tempore implicat eum ex ea structoria sequant. Conseq: a. pti: qa
ideo implicat dominium eiusdem rei indiuisibiliter accepta. et simul
tempore in duabus personis, qa existia dominij in una persona et existia
exercendi dominij in altera persona pro eodem tempore. sit actus interse
virtualiter et mediate structorij, ut sit ex eo qd licet idem actus moralis
sint structorij, ex istorum tn simultate quod tempq sequunt structoria
immediate, ut sit ex supradictis. Et etiam implicat dominium eiusdem rei eo
simul ere pro instanti temporis in duabus personis, patet: implicat actus ipse
formaliter ~~nec~~ immediate nec virtualiter et mediate structorij eo simul
aut ibi mutuo coexistere, ac proinde, quem ex existia dominij in acci=
pientis, quem n ex existia dominij in transferente, atq hoc formal
ex eo qd ex duplici existia eiusdem dominij pro eodem instanti tem=
poris sequent, ~~quia~~ structoria immediata, in ordine ad idem instans. et

Quinto pti: qa dominium, ius in re nasce cuig iuris qua re se
obligata vel obstricta persona in qua est dominium, sic pro instanti trans=
lationis dominij rei ipsa res n est obstricta transferenti dominium sed tn acci=
pienti &c. Maior est certa. Minor pti: qa pro instanti translationis do=
minij possessio rei est debita accipienti dominium n transferenti, sed ita
accipiens pro eodem instanti, et ibi prout ipse vendiare, eam vbi eung
casu cedendo etiam eiusdem transferentem ad eandem ibi rem per ea
possessionem si ea tunc dari posit, transferens a. dominium n sit prin=
me ibi rem vendiare in illo instanti & pro illo instanti res ne est obstricta
transferenti dominium sed tn accipienti.

Sexto pti: qa si dominium pro instanti translationis simul est
in transferente et accipiente maxime est, qa translatio dominij est actus
iuris dominij existentis in transferente, sed hoc est falsum &c. Maior stat
ex eo qd nulla alia maior ratio sit assignari cur ~~existia~~ dominium pro
instanti translationis debeat esse in transferente. Minor a. pti: qa trans=
latio dominij per se et immediate et ordinata ad destruendam existiam dominij
in transferente, atq ei eandem existiam per se destruit, vt pti, sicut
illam per se destruit voluntas alienandi vel spolianti is dominio in=
dusa quin eiusdem dominij translatione, n ullus a. actus est per se et
directe ordinatus ad destruendam suam potiam nec eam per se destruit. sed ita
eadem proportio pti: qa si Petro poet per abstractam Dei potiam transfe=
rere in Paulum eiusdem numero calorem quem in re habet, translatio ca=
loris n poet esse actus existentis in Petro, siquidem est structura
eiusdem calori vt existenti in Petro et eundem vt existentem in Petro destruere.

Sed 7mo:

Pet. pro: ga quando quis unus dicit: ego te facio n servum seu liberum in instanti terminativo eadem propositionis vere qui erat serus n e amplius serus & serus n e ~~amplius serus~~ pro illo instanti termino dominij qd existat in conferte libertatem & dominium operandum servi, pro instanti translationis eiusdem dominij in servum, nec in transferente sed transeunte qui erat serus, qa impossibile de ce dominium servi in alquo e servum n ce terminum existendi dominij. Conseq: n ipso qd protulit verum sit fiat hoc a. ye n modo sit ex coeli vni sedetam pt: qa propositio practica saltem in instanti qua terminativo quasi q pt effectum suum, vt contra sedet. confirmat: qa si pro instanti donationis libertatis ita desinit servitus vt pro tunc n sit amplius in eo qui erat serus e accipit libertatem & etiam in eodem instanti, ita cessat dominium in dante libertatem e dominium propria operandi servo vt pro eodem instanti n sit amplius idem dominium in donante, cum sit par ratio.

Pet. suo: qa in instanti quo hac propositio practica terminat: ego abjicio dominium huic rei, eadem propositio, vera, sed n pt ce vera nisi pro instanti abjectionis dominij proferens illam propositionem careat omnino rei, neq a. propositio practica pt ce vera. nisi aliquid efficiat puta a. propositio nihil pt efficere nisi privatam eiusdem dominij in proferente. & in instanti quo quis abjicit dominium alicuius rei carebit de dominio & similiter in instanti translationis dominij in altero transferens carebit eodem dominio, tum qa ne mere ne curabiens dominium in instanti abjectionis carebit dominio e transferens dominium in instanti translationis n carebit eodem dominio, tum qa transferens dominium pt habere hanc voluntatem e vti hac propositione in transferendo illud: ego me privo dominio huius rei e transfero illum ente, quare ne tunc propositio sit falsa ex parte in instanti translationis dominium n pt ce in transferente, nemo in voluntate transferendi dominium in alterum semper inclinat voluntas retinendi se eodem dominio, ac proinde in instanti translationis eidem voluntati debet correspondere negatio dominij in transferente, tanquam proprio effectui partis alicuius propositionis practicae transferentis semper est ex parte falsa respectu alicuius partis rei obi.

Pet. ano: pt in tale dominium rei in instanti translationis simul est in transferente e accipiente sequeretur dominium eiusdem rei pt ce simul in plurib ac pluribus gradus qa infinitum inquilatur e recta rematis sed sequitur ex quem secum. Minor videt per se stare. Seq: ma: pt: qa si rex Angeli haberet dominium alicuius rei pet illud in instanti transfere in alium e is prosecuti in instanti pet illud accepta e simul transfere qa alium e iq in alium e ne ad infinitum, ac proinde n pot possibile vel impossibile est infiniti Angeli pot dominium eiusdem rei esse

simul

simul in obj per se è negatum, nequit pro eodem instanti, imo pro eodem
tempore, qa si illa simultas ñ repugnat pro eodem instanti neq repugnat
pro eodem tempore, et colligit ex supradictis in pro raõe, dominium
a. virtuale, et quidem quantum è ex se simul ee in aliquibus eodem
instanti, sed hoc ñ è obstaculum, nec ipso potest ee simul in substantiam, qa
dominium fõale vel est in aliquo ex illis vel ñ, si dicat primum illi ñ
est infinitis qa in illis datur ultimum in quo nullum est primum, omnium
fõale, in infinito a. ñ est dari ultimum, idem vero dici ñ pt, qa si do-
minium fõale est in nullo tunc etiam nullum est dominium fõale,
è per sequens nec est ullum dominium virtuale, cum dominium virtuale
est in transeãte dominium fõale, aq qd necessario requirat; potest etiam
dici dominium virtuale in pte ee pro uno instanti temporis ipsi in
una persona nempe in ea quæ immediate ante illud instans translationis habu-
erit illud dominium fõale, nunquam eo qd allegati dominium virtu-
ale nasci è provenire ex dominio fõalis existit a. immediate ante accedentem,
qd dominium fõale ñ est desiderium in persona ipsum habente, sisi ipsa pro
instanti sequenti ipsum dominium fõale transferret in alterum, verum
hæc doctrina ñ placet qd varias raões quas hic afferre ñ vacat ideo quicqui
est de illa certe etiamsi est vera nihil eio faveret ps cum quibus in pren-
ti disputamus, ut per se ptt.

Denique probari pt: qd, si dominium est verum aliqd accidens
physicum è realè qd per translationem ab una persona transiret in alterum,
verè in instanti translationis est in accipiente tm adhuc in transferente, qa
alioquin si est simul in transferente è accipiente è est mum accidens sed
metaphysicum & de facto dominium pro instanti translationis ñ è simul in trans-
ferente è accipiente sed tm in accipiente, cum sit per se.

Objices ita doctrinam modo firmetur si dominium pro instanti
translationis ñ est in transferente, sequeretur qd tum quis donat alteri annu-
lum v.g: ñ potest vere dicere: dono tibi meum annulum & dominium
pro instanti translationis est etiam in ipso transferente

Et quæ de donans dicitur ero tibi annulum meum hac pro-
positio duplicitter et illegitime, imo et illa particula, meum, significat annu-
lum pro instanti donationis ex ipsa donantis fõaliter & immediate, inue-
ta et ipse donans pro tunc habet dominium fõale eiusdem annuli, è hoc
modo ñ illegitimè propositio qa sic è falsa, ergo mutatio est in illo instanti
donans potest respondere de facto habet dominium annuli, è ideo habet dominium
ipsius fõalis dominii annuli spiritualis a potest appellatum, tm in illo in-
stanti ñ est ipse dominium fõale annuli, qa ex solitas erroneas disputandi
de ipso ex nulo ut unum destruendi, gestiendi è ex eis est sui per secutum
gratiam amittit quamvis in ipso instanti quo recepit habet dominium

grata

grav. ~~nec~~ sed ut ea disponere, quatenus in eodem instanti et illam, ego
cando tenere et non petendo retinere, non tenere sit in se quam gratiam,
Deo illa imponitur et ita illigi ut illa particula meum, significet annu-
lum ante instans donationis simpliciter ei igno donantis, vel pro instanti
donationis annulum ei illis remoto, nempe ita ut donans pro instanti
donationis ut dns igno fratis domini, minus quatenus et pro ea solutio reti-
nere, idem fratis dominium annuli et illud in alium transferre,
atque hoc modo illigit ~~ea~~ ~~ea~~ vera stricta proprietas, sicuti eodem tm modo
in simili casu eadem proprietas est vera si fratis dominium annuli est
a decollatum ~~grau~~ ~~ea~~ gradi calorum, et dominium non est transferri in alte-
rum iusti transferendo eundem gradum, neq minus esse debet et illa
proprietas naturalem sensum, qa etiam Petro idem annulum
Donat Paulo, dicat ei: dono tibi annulum meum non tuum, ceteri dicere
verum, et tu etiam adversarii negent annulum pro instanti donationis
esse sub fratis dominio accipientis, quemadmodum igitur in hoc casu certi-
cula illa non tuum tm significant annulum ante instans donationis non
fuisse sub fratis dominio accipientis nec in eodem instanti esse sub omnio
fratis dominio accipientis independenter a voluntate donantis, similiter
minus esse debet et particula, meum, in priori propositione accipiatur in
sensu a nobis explicato.

Dices: quando adversarii asserunt dominium pro instanti translationis simul esse in transferente et accipiente forsitan non dominium illigant non dominium fratis sed illud et a nobis appellat virtuale, et si verum sit quaestio erit de nomine.

Non vere ego cum quibus in praesenti agimus velle et dominium fratis rei in instanti translationis sit etiam in ipso transferente, et a. sit sensus ipsorum accipiente non esse dubium, quamvis ipsi non utant illa distinctione dominii in virtuale et fratis, hoc a. patet non modo ex ipsorum responsione nunc relata sed etiam ex eo et ipsi asserunt, et Petro 1. 5. sit pro eodem instanti esse dns et servus respectu eiusdem, qa se inquiunt sit dicere hic servus: ego te facio liberum et domum meum, in quo casu in rigore loquendo, ut aiunt, in eodem instanti Petro est dns et servus respectu eiusdem, qa ex priori nace sit potestatem disponendi de illo et per posteriori liberat illum et dat ei potestatem supra ipsum dnum, quam potestatem servus accipit eodem instanti et per sequens fit dns illis qui eodem instanti et hs dns, ex his a. illorum verbis patet et ipsi velint dominium rigorose sumptum, et non aliud quam dominium fratis, ut per se stat, in instanti translationis remanere in ipso Petro transferente dominium, qa alias Petro in eodem instanti non esset in rigore dns ut patet, qa pro eodem instanti non haberet dominium rigorose sumptum sive fratis, et esset statuens dnum

in rigore

in rigore; adde quod eodem modo asserunt Petrum in illo instanti futu-
rum dominum servi sui quo dns servus erit dns Petri, atqui servus tunc erit
solutus dns Petri. Et ne cum aequivocat loquant volunt Petrum
in eo instanti futuro solutus dominum servi; per sequens Petrum in illo
instanti habere dominium sola servi, cum illud idem quod dominium
virtuale respicit dominium solum r.a. rem ipsam, ac proinde licet
ipsum dominium virtuale sit potestas disponendi de ipso dominio sola,
h tn ipsa potestas disponendi de ipsa re, qa haec potestas est ipsum domi-
nium solum rei, atque Petri iuniores adversarios, ut patet ex ipsorum verbis supra
relatis, in instanti translationis, quo diceret servo suo ego te facio liberum et
domum meum, erit in rigore dns eiusdem servi, qa potest, inquiunt, de servo
disponere. Et iuxta illos dominium solum servi pro instanti translationis erit in
Petro sup. Petrus vere erit solutus dns servi et haberet solum dominium eiusdem
servi, qa alioquin licet ~~alio~~ haberet dominium virtuale n poterit dici in rigore
dns servi, sicut nec sol qd dici in rigore calidus licet virtute et causaliter habet
calorem; atq haec dicta sint ne fortasse nos fecisse quaestionem de nomine aut
studia in superiorib laborasse videamur.

Ex dictis igitur patet cum quis dat alteri vel in alterum transfert
dominium aut dicunt eius dem res pro instanti translationis n fit simul in
transferente et accipiente, et per sequens n poterit quemquam esse simul dominum et
servum respectu eiusdem, qd ponat duribus ac hirsutis dicentibus n posse esse simul
duos dnos eiusdem rei in solidum, ac proinde etiamsi Deus potest dare alicui
creaturae dominium suum, n tn inde sequeretur posse Deum esse simul creaturae
servum et dominum, nempe ratione domini in creaturam translati eo qd dominium
rei pro instanti translationis n fit simul in dante et accipiente, sed tm in accipi-
ente, neq est huiusmodi translatio, ut patet ex supradictis, et actus domini solus
qd existat in transferente. sed dominium virtuale existentis in illo qd est sola
libera retinendi et transferendi dominium solum, ex quo oritur colligat
qd cum Deus n potest a se separare vel transferre dominium absolutum aut
supremum alicui rei in alterum, idcirco Deus n habet dominium virtuale, sed tm
dominium solum rerum omnium qa dominium virtuale involvit imperfectionem
in eo in quo reperit.

Respondendum est igitur instantia supra facta, stra eadem pra ero:
ipsorum falsum est qd si Deus creaturae obligaret ex libertate vel ei daret
absolutum et supremum alicui rei dominium idem dominium semper
erit in Deo, siquidem est solum in creatura accipiente, ut patet ex su-
pradictis, ac proinde eodem dominio solo rei in creatura n potest Deus repe-
ritenter a voluntate creaturae disponere, de eadem re v. g. eam destruendo
aliq mutatione in creatura, id est ordo falsum et absurdum; sed absolutis
proponendis et solvendis et obiectionibus quae possent afferri stra principalem

sed idem

velocem a nobis sua pontam qua statuing Deum n pōt obligari crea=
turæ ex Justitia rigorosa.

Obijces jmo: frequentissimæ scripturæ & PP. tribuunt Deo Justi=
tiam simpliciter & sic pt obligari creaturæ ex Justitia rigorosa, qa qui pt
ē stus Justitiæ qui Justitiam habet in se pt etiam obligari ex Justi=
tia, qui e. pt habere Justitiam in se pt operari ex Justitia, cōs a. operāo
Justitiæ sit ex obligaōe Justitiæ, pt patet ex dictis anno superiore.

Q quando Scripturæ vel Patres Deo tribuunt Justitiam, tunc
nōe Justitiæ illigi vel sanctitatem, vel Justitiam vindicativam, vel fidelitatem
eiusdē exequi promissa, nōe e. Justitiæ veniunt etiam dicta oia,
vt patet ex dictis anno precedenti, hæc facile obiendi pōnt expositis Scripturis
& PP. locis Justitia rigorosa, qa in perfectionem quam involvit ut ex supra dictis
Deo repugnat, e ~~autem~~ ideo recte Scripturas & PP. nobis obiectas modo secreto interpretamur.

Obijces 2do: Deus pt creaturæ obligari ex promissione & pt creaturæ
obligari ex Justitia rigorosa. Ais & arguit Conin: pōt: qa promissio inducit
obligaōem Justitiæ commutativæ.

Q negando sequ: qa licet Deus pōt creaturæ obligari ex promissione
etiam proprie dicta, vt colligitur ex modo loquendi Scripturæ & Conciliorum,
vt videre e apud Suarez in opuscula relectione de libertate divina disp. 2 sect.
2 a num. 6 qa tm inde sequit Deum pōt creaturæ obligari ex Justitia rigo=
rosa, nō e, qa simplex promissio ex nda rei vel de futuro nda, pōt solum pōt
ē principium obligaōis prodientis ex promissione, in Deo, qi Deus est capax
talis obligaōis n inducit obligaōem Justitiæ rigorosæ, vt bene docet Suarez
idem num. 13 e apud Vasquez, Lotz, Navarro, Cordub. e alij & licet Deus obli=
ceb ex promissione n tm inde sequit ipsum obligari ex Justitia rigorosa
sed tm ex fidelitate. Ad a. simplex promissio de re vel de futuro nda n indu=
cat obligaōem Justitiæ rigorosa patet: qa si pura e simplex promissio per se indu=
caret obligaōem Justitiæ rigorosæ iam n esset pura promissio sed alienatio, siquidem per puram promissio nem daret fundam obligaōis Justitiæ,
nempe Jus alicui ad rem promissam qd Jus e quasi res quæ a Jurisperitis
appellat res incorporalis ~~res~~ quæ cerni e ~~cerni~~ tibi pt e per consequens etiam pt
donari, ac proinde sequeretur qd n different inter se donaōe & o:g: equi absentis
e promissio de donaōe eiusdem equi, qa promittens huiusmodi equum n
minus Jus ad eundem equum daret promissario quam si promittens do=
naret idem Jus e diceret promissario: dono tibi talem equum; cum e. tunc
equus pt absens res, donaōe e absens, tradi pōt, ex suppositione Juris pontifi
n pt tunc per donaōem ipse traditione transferri in promissarium Jus
in re, quia in equo sed tm Jus ad rem vel ad equum. Seq: a. ~~ea~~ ~~coi~~ ~~sunt~~
e falsum vt per se patet.

Dices: ex

Dices; ex promissione orit in promissario hus, qd e principiorum et rerum proximum obligatio in promittente, quae appellat obligatio promissionis, sed ex huiusmodi hus oriri obligatio Justitiae rigorosae in promittente & ex promissione licet non oriri obligatio Justitiae rigorosae. Minor ott: de dictum hus etiam invito promittente, venit in & hus pertinet ad Justitiam, et per sequens ex illo orit obligatio Justitiae rigorosae. Maior obiiga si promittens dedat hui ne eo nig assat in promittente obligatio promissionis, hoc a. argto e obligatio promissionis haerari in hus qd per promissionem translatum sit in promissarium.

Respondemus si maior illud virtute etiam de promissione, secunda facta, ut per obedientiam, eo ipso ego mitto et eis probatum, sicut et, huiusmodi hus ortum ex jura et simplici promissione non transit ad haeredes, ut recte docet Suares hic supra cit. num. 23 et aque eum falsum sit ita nec et invito promittente per venditionem transire ab a promissario in alterum, obligatio e. simplicis et pura promissionis et obligatio ex g fidelitatis, et sicut cedit in gratiam et in bonum, ita requirit determinate gratiam promissarii nec et aliam respicere, ac proinde hus vide illa orit n et venit promittente invito, nec pertinet ad Justitiam rigorosam: adeo qd idem hus, si nolet n obligat ad restitutionem nec promissarius hac talis hus qd ht pt sua authoritate rem ubi venditae et ideo n pertinet ad Justitiam, unde nec pt ex illo oriri obligatio Justitiae, ex hus ea, ott de falsam etiam minorem instantia sufficiente, quamvis a. hec vera sit, si quis tn faciat promissionem, ut aiunt, et titam vel dum promittit aliquid alteri simul pat intentionem se obligandi ex Justitia ato id exterius sufficienter explicet et accepter, ex huiusmodi promissione nascit in promittente hus proprie dictum et rigorosum et ex eo proveniens obligatio Justitiae rigorosae, verum huiusmodi promissio n erit nuda, vel simplex sed introducet contractum alterius hus ea res, ac proinde hoc n obstat nra doctrina supra tradita.

Objices 3tio; p magis repugnat Deum ex vi pura promissionis obligari creaturae obligatione Justitiae rigorosae quam obligatio fidelitatis, sed hoc n repugnat & nec illud. Minor notis constat, ut supra diximus. Maior ptbis, supradictum et ideo repugnare Deum obligari obligatione Justitiae, qd ex hoc sequeret, id est in creatura aliqua & sub cuius Dei n est dig simpliciter loquendo nec qd n est in Deo sed in creatura, quae est Deum, ex quo arguit ~~et~~ imperfectio in Deo, at idem sequit ex eo qd consta Deum obligari creaturae obligatione fidelitatis orta ex promissione, nam huiusmodi obligatio orit ex aliquo hus qd Deus per promissionem a se transfert in creaturam, id per sequens in creatura et in Deo, qd alioquin Deus

n poet illo

n potest illo obligari.

Et negando ma: et eiq probandum respondemus verum esse quod in ipsa dicit de obligatione subditorum respectu Dei, negamus tamen Deum per promissionem obligari creaturae ex aliquo iure quod Deus per promissionem acquirat transferat in creaturam, quamvis ex ea ratione per promissionem hoc alteri hoc obligetur ut ~~pte~~ ex eo quod si promissaing cedat juri suo hoc promittens n amplius sibi obligatus. Promissionis n tamen hoc modo Deus per promissionem pte creaturae obligari, hoc a pte: quia Deus est ipsissima Ens creaturae et cuiuscunq effectionis existentis ~~ex nihilo~~ in esse, ergo omnium pte esse Jus in creatura qui sit extra Dei potestatem, unde nullum pte esse Jus in creatura cui Deus n potest tanquam suo Juri cedere, et per sequens nullum ut esse in creatura Jus unde quis Deus creaturae obligari esset. creatura nullum hujusmodi habet ortum ex sola promissione, haberet quoque Deum, vel huic Juri Dei potest cedere vel n potest; si n potest tale Jus n est in Dei potestate licet sit in potestate creaturae quod est absurdum; si potest sicut de facto pte Deus cedere Juri ortum ex promissione Petro Petro v.g: adverso Paulum eo quod sit effectivum Ens Petri et omnium effectorum in Petro existentium, jam Deus n potest obligari huiusmodi Jure, quia nemo pte obligari Jure cui potest iste cedere, cum nulla obligatio teneat immediate a propria voluntate, sed ita obligatus, quia ois obligatio sit debitum sive quaedam necessitas a qua n pte voluntas pro libito seipsam eiusq seiuncta immediate liberare.

Dices: si Deus pte obligari ex Jure orto in creatura per promissionem jam factam cui Juri creatura potest cedere, si ita velit, sequitur Deum ab hoc obligari creaturae absque facilitate, sed sequens est extraneum radicitus et sibi contrarium sensum &c. Maior in sua sola pte de difficultate g.b.: si hoc v.g: Petro n potest obligari alteri hoc ut Paulo ex Jure per promissionem Petri ortum in Paulo, cui Juri Paulo potest cedere, n potest Petro aut hoc obligari alteri hoc obligatione facilitatis. Et similiter dicendum de Deo respectu creaturae, si Deus n potest obligari creaturae ex Jure per divinam promissionem orto in creatura cui Juri creatura cedere potest pro libito suo. Ans: de inde facilitatem. Conseq: et sibi sibi contrarium.

Pro solutione instantiae allatae ponendum est quod etiam anno superiore tetigimus sex simplicium assertionum de se falsarum duo requiruntur ad ipsius proprietatem et effectum hujusmodi ex vitalis proximi respectu primi intellectus intrinseci et obligationem ex vi veritatis habendi tale proprietatem, quae requirit illae per quae efficiendum assertio: respectu veracitatis quae futuri oneris, veritas huiusmodi assertionis in hoc n requirit quod possit effectui ons executioni sic mandatis, nec etiam vim ratione promissionis et iuramenti pte adhuc obligatio effiendi ut in re ita

et in executione

et in executione vera sit assertio illa de futuro vt respicit effectum
in se et sic tm in ea, secluso a promissione de iuramento nullum
caput ex quo possit in hoc oriri vera et realis obligatio seruandi in
recto proposito, hoc est, si nec assertioni si adiungat promissionem si obli-
gat ex vi obligationis veritatis ad veram assertionem eam assertam in
futurum tempore, ga non est veritas infallibilis, sed satis est ga humano
modo verum dicit

secundum suentem rerum et eam sine proposito, vera
eum Dei sit ima et infallibilis veritas, hoc est, summa veritas in
diuino quia nulla eio ratio fallere potest, ex hac Dei affectione orit Deum
non ideo dicere aliquid se facturum qui hat animum et propositum faci-
endi id quod dicit, rursum ex eadem infinita affectione prouenit quod non
potest Deus talis propositum mutare, non solum ob phisicam et realem
immutabilitatem, sed etiam ga diuina assertio non amantisset ex
dei parte vera, verum fuisset Deum habuisse propositum cum dixit
se aliquid facturum, si tm simpliciter fuisset verum Deum fuisse
illud facturum quod se facturum esse dixit, hoc est repugnat ~~illi~~ prima
veritati si se aliquam obligationem ortam ex promissione derivatam
a proposito et assertione sed ex vi et assertione sine veritatis, ex
hoc est sequitur quod in simplici assertione Dei absque ei affectione, reser-
uent sibi quia ~~illa~~ in humana assertione et promissione tum simplici tum
iuramento firmata inueniuntur, verum est in quibus diuina assertio integrum
diuina authoritas et Dei testimonium hoc res asserta firmat et ideo diui-
na assertio licet simplex eminenter et effecta promissio et obligatio ex debi-
to fidelitatis et veritatis inducit; dixi fidelitatis et veritatis, ga eiusdem
virtutis et honestatis est veritatem seruare indictis eo tempore, quo ~~mittunt~~
et procurare sine, efficere vt dicta per futura facta verificent, quando
eorum veritas indeficiens, quando ai. dicimus diuinam assertionem licet sim-
plicem eminenter esse effectam promissionem, nolumus iudicare eam Dei asser-
tionem esse promissionem, sed eam sic quia se. mea ad promissionem requisitam
hoc est, de beneficio praestando, diuina est promissio et declarando diuinae
voluntatis et proposito de aliquo beneficio alicui exhibendo vel absolute
vel existente aliqua ratione.

Ex dictis colligit fidelitatem creaturae respicere quidem Ius
in promissario ortum ex promissione facta ab ipso promittente, fidelitatem
a. Dei nullum respicere ius in creatura existens ratione cuius Deus
sit proprie debitor creaturae, ga Deum esse proprie debitorem creaturae
repugnat, cum debitor proprie sit inferior creditore atq ita deg per propris-
simam creaturae factam se creaturae sed ubique aliquo modo constituit debitor
vnde Chrysostomus serm. 25 ad finem sic ait: Nonne hoc hoi exiguae chartae
obligatae adstringit, Deus tot tantisq voluminibus caret et non tenet? sed discesso

ga debeat

si deberet, quo exigente restituet? respondeo, quia non est ille mentitus, idem ipse est executor et debitor. ex quo ita si debitum divinae fidelitatis non est proprie debitum quo proprie sit de alterum et sit aliqua obligatio pendens ab aliqua affectione moralis quae ab aliquo huic et tendente in altero, nihilominus ita debitum fidelitatis etiam in Deo est quaedam necessitas non absoluta, sed ex suppositione liberae voluntatis promittentis, sed est quaedam affectio, quia est necessitas non mentiendi, ratione cuius affectionis Deus est determinatus ad implendum promissum ne sic falsa efficiat assertio inclusa in promissione.

His premissis ad obiectionem negando seq. ma., ad probationem dico tres, et nego seq., ratio disparitatis est, quia licet duplicata fidelitatis, etiam divinae aliquo modo respiciat alterum nempe creaturam, tamen in hoc differt ab obligatione fidelitatis creatae et humanae, quia obligatio fidelitatis creatae fundatur in iure per promissionem orto in promissario adversus promittentem, cui iuri si promissarius cedat statim creatura promittens liberatur ab obligatione facta, ut patet ex dictis in obiectione, ita vero obligatio divina et increatae fidelitatis non fundatur in nullo iure creaturae orto in ipsa adversus Deum per divinam promissionem, per cuius cessionem iuris a creatura facta potest Deus liberari ab obligatione fidelitatis, hoc est repugnat, ut patet ex supradictis; atque ex his habes quia Dei promissio non est sublata respectu voluntatis creaturae nempe si ipsa accepta promissionem divinam sed est ex absoluta et per se loquendo abstrahit ab ei voluntate creaturae. Deum obligante, cum divina voluntas a voluntate creaturae obligari non potest, eo quia hoc incertum ab imperfectionem in Deo, ut patet ex supradictis, ita vero cum nulla sit promissio facta inter homines cuius obligatio non potest tolli a promissario per cessionem illius acquisiti per promissionem, manifeste colligitur promissionem factam inter homines non obligare nisi dependenter ab hac voluntate quia promissarius accepit promissionem vel eo iuri non cessit. cum creaturae sit ima et infallibilis veritas ~~etiam~~ ex promissionis ad veritatem creatae sufficit si promissio vera sit secundum praesentem statum sive propositum etiamsi promissio non implea eo quia promissario ~~detur~~ cedat iuri suo ex promissione acquisito.

Ex modo dictis 2. colligitur ita quia licet ex iure per suam promissionem orto in promissario oriatur obligatio in promittente, et eo promissario potest cedere eidem iuri sive ut alii loquuntur, remittere obligationem ex illo proveniente, sicut et obligatio iustitiae non est idem ius et ius proprie, vel simpliciter, vel rigorose, aut stricte ad iustitiam sed improprie dictum et secundum quid non dat captionem vitio, nec et venit aut donat in iuste promittente, nec transit ad haeredes, nec dat facultatem vendicandi sibi remittit iura dicimus, haec est cum Suarez et Salon asseriunt solum de iure et obligatione

promissionis

promissionis pura, e simplicis spectato solo hic nac, vt etiam negan
tur, eadem tn, vt hoc etiam addam, verificant etiam de Iure e
obligade pura promissionis spectato hic civili, vt stat ex lege Iuris gen:
tium. Ff. digestis de pactis, ex qua lege habet, qd pactum nudum sine nu
mentio cuiusmodi e etiam ~~dla~~ nuda promissio n paritactionem vel
obligadem, qd idem c, ac si dicas, ex promissione ~~libera~~ nuda spectato
etiam Iure civili n oriri hes rigorosum vel atinens ad hestriam, quam
vis a, spectato Iure Canonico videat, strictum te verum, eo fd in capitulo
quanter de pactis dicat, studiose agendum et ea quae promittunt adimple
ant, ex glo Panormitana colligit Iure Canonico dari actionem ex vi
simplicis promissionis, qd tn Suares in opusculis relectione de libertate
voluntatis divinae disp. j sect. 2 num. 22 existimat n e certum sine
illud de actione dicta, quae de actione per viam exceptionis, e adest ex
textu inducto n inferri obligadem hestriae, qa hes Canonicum ex Iure
lata in virtute illius et compellere ad servandas obligades etiam in pati ne
ac virtutem hestriae sed religionis, misericordiae, vel ad alias similes virtu
tes, neq hoc mirum te debet, qa Caietanus, Armilla, Soto, Francisco Suarez ia,
e Henriques apud Sanches tomo j de matrimonio lib. j disp. 5 num. 18
etra alios Authores ab eodem Sanches citatos ibidem num. 20 docent abso
lute e simpliciter sine spectato quocunq Iure de tm peccatum veniale
n implere promissionem, quando se: ex promissione ~~n~~ impleta ~~nullet~~ nullum
aliud sequitur incommodum damnum, quam carere re licet notabili ubi promis
sa, eadem at. dicunt contra ee, qa frangere fidem ~~nude~~ nuda promissionis
e tm venatitati e Prudentiae opportunum, idem docet Diana tomo j a cap. 17
miscellanea resolue 9, vbi etiam ipse pluresque authores citat, e nuper pro
eadem sententia allegat Fernandez in suo examine Theologico, ab haec dicta
sint et adeo merito nos supradixisse ex vi simplicis promissionis per se
n oriri obligadem hestriae.

Obiicies 4to: n repugnat Deum obligari ex hestitia creaturae,
maxime qa inde sequeretur idem reperiri in creatura, aliqd hes vel dominium
qd n det in Deo, sed hoc n e, absurdum g. ec. Maior stat ex rae relatos
superiorita. Minor pbt: qa hes illud residens in sola creatura adhuc det
in potestate Dei, qa Deus poet prohibito sua voluntatis nouae creatu
ram et cederet Iuri suo qd haberet adquirens Deum.

Respondeo nm: ad cig probatum dico quamvis Deus poet pro
hibito nouae creaturam et cederet Iuri suo vel dominio, n tn poet inde
pendenter a voluntate creaturae ratione se. de re subiecta illi dominio
e facta eiusdem dominii, superioritate, qd importat impossibilitatem in Deo.

Obiicies 5to: qd Deus creare Angelum cum de rae indigitabili
faciente illum coexistere vni horae v. g. sed tum Deus per illam horam

careret

careret dominio Angeli, sequidem n poet illum destruere, ~~per~~ vel de illo disponere, poet rutrum e finem illig horæ, quæ absurdum Deum per, aliqd tempus carere dominio absoluto alienæ creaturæ, ac proinde rationes supra allatæ n e valida.

Rationem, qua supra defendimus n poe Deum obligari creaturæ ex Iustitia, ee, qa si Deus poet eo modo obligari sequeret, poe pro aliquo tempore separari a Deo dominium alienæ creaturæ, nisi rutrum e absolutum, ita vt ipsum pro illo tempore eet in creatura e n in Deo, atque i examinandum eet creare Angelum cum poeta dera e, p multi negant e ac philosophos pertinet examinare, nihil adhuc sequeret, vera n nam ratio, qa licet daremus hoc vt in illo casu Deus careret supremo Angeli dominio pro aliquo tempore, n tn illud dominium pro illo vel illo tempore eet in creatura.

Denique ex dictis colligit resolutio quæstionis pa quam sequendo disputauimus: an Deus poet obligari ex Iustitia: colligit, inquamus hra me n redemisse nos ex rigore Iustitiæ, ita vt per opera sua satisfactoria pro nobis oblata ex rigore Iustitiæ Deum obligauerit ad dandam nobis gratiam vel gloriam, qa ie. Deus ~~g~~ et obligari ex Iustitia, pt supra ostensum e, his absolutis tractandum eet: vtrum hoc vel creatura poet Deo obligari ex Iustitia rigorosa, ie e. videt referre ad solutionem illius difficultatis: an Deus non receperit ex Iustitia rigorosa, mengei ita vt Chi satisfactio pro nobis exhibita processerit ex virtute Iustitiæ rigorosæ, sicut ex eadem virtute procedit satisfactio qua hoc qui alterum iniuria affecit per veniæ petitionem et alia obsequia satisfacit, vel sicut e opere Iustitia rigorosa illa, qua Petrus restituit Paulo centum ferto ablata vel ab eo ubi mutuo data, verum cum hæc controuersia ab illig examine, p diximus longum futurum eet, defuri poet, pt infra videbimus, nihil de ella priore difficultate dicemus, nimirum vt ad aliam nobis propriam, quæ de re ea plurima est quorum tractatio multum temporis exigit, accedamus.

CAPVT II.

An peccatum sit infinitum?

Agimus hic de peccato simpliciter, ie e, mortali, quod dicendum est de peccato veniali sufficienter colligi potest ex iis quæ in hoc capite notauimus, vt a. proposita controuersia ipsis sit planè manifesta, supponendum e, duo ee in peccato saltem contra loquendo, nempe malitiam moralem ipsi peccato et malem, e ratione offensæ de re, quæ secundum nos e quasi proprietas peccati cum a. peccatum sit duplex nimirum omissionis et commissionis, moralis malitia peccati commissionis secundum nos fulget, videt in ipsa entitate positiua peccati prout e discrepantiam reæ radicali, prout a. restituimus

debitæ